

Wymagania edukacyjne z Wiedzy o społeczeństwie dla klasy pierwszej w Liceum Ogólnokształcącym Nr III w Otwocku (poziom podstawowy)

I Cele kształcenia – wymagania ogólne.

1. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; potrafi wyrażać własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy; gromadzi i wykorzystuje informacje potrzebne do zaplanowania dalszej nauki i kariery zawodowej.

2. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

Uczeń potrafi rozpoznać prawne aspekty codziennych problemów życiowych oraz poszukiwać ich rozwiązania.

3. Współdziałanie w sprawach publicznych.

Uczeń potrafi nawiązać współpracę z innymi, potrafi planować i dzielić się zadaniami oraz wywiązywać się z nich, umie korzystać z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje reguły samoorganizacji i samopomocy.

4. Znajomość zasad i procedur demokracji.

Uczeń potrafi wyjaśnić znaczenie prawa i procedur dla funkcjonowania państwa demokratycznego; potrafi krytycznie ocenić przypadki jego łamania.

5. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń potrafi opisać sposób i zakres działania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej w Polsce. Umie także opisać i ocenić działania organów ścigania w RP.

6. Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony.

Uczeń wyjaśnia podstawowe prawa człowieka, rozpoznaje przypadki ich łamania i naruszania i wie, jak można ich dochodzić i chronić.

II Treści programowe z działów:

- a. Obywatel.
- b. Prawo.
- c. Prawa człowieka.
- d. Edukacja i praca.

III Formy oceniania

Ocenie będą podlegały:

- a. prace klasowe obejmujące treści z jednego działu i testy,
- b. krótkie wypowiedzi pisemne sprawdzające bieżącą pracę ucznia (tzw. „kartkówki”),
- c. odpowiedzi ustne z 3 ostatnich lekcji)
- d. aktywność na zajęciach (szczególnie w wypadku pracy z tekstem źródłowym, a także wszelkich zadaniach wymagających pracy o charakterze analityczno syntetycznym),
- e. wypowiedzi poświęcone analizie bieżących wydarzeń społeczno-politycznych,
- f. prezentacja / referat,
- g. prace domowe.

III Ucznia obowiązuje całość materiału opracowanego z pomocą nauczyciela na zajęciach dydaktycznych w ramach godzin realizowanych na podstawie podstawy programowej, a także te elementy, których wykonanie nauczyciel zlecił jako np. pracę domową lub projekt wykonany na dany termin. Mają one ćwiczyć samodzielną pracę uczniów oraz ich umiejętności delegowania zadań, dzielenia się pracą w ramach grupy, itp. Część materiału realizowana jest z pomocą rozdawanych na lekcji materiałów dydaktycznych, do których wersji papierowej lub elektronicznej uczeń uzyska dostęp po zgłoszeniu się do nauczyciela.

IV Kryteria ocen

Wymagania na kolejne (wyższe) stopnie zawierają w sobie wymagania przypisane stopniom niższym.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje wiedzę i umiejętności wyraźnie wykraczające ponad wymagania programowe, zna literaturę politologiczną, prawną oraz społeczną oraz potrafi zastosować tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych,
- potrafi samodzielnie dokonywać operacji syntezy i analizy w stosunku do znanych mu faktów. W oparciu o znane mu fakty potrafi wyciągać samodzielne wnioski, oraz hipotezy, które udowadnia.
- dokonuje trafnych analogii pomiędzy faktami w oparciu o związki przyczynowo skutkowe. Samodzielnie formułuje poprawne wnioski na podstawie poznanego tekstu źródłowego. W sposób poprawny wykorzystuje różne źródła informacji (podręcznik, źródło historyczne, wykład, audycję popularnonaukową, artykuł prasowy).
- potrafi dokonać zróżnicowania wiarygodności otrzymanej informacji w zależności od rodzaju jej pochodzenia.
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania, startuje z sukcesami w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,

Uwaga!! – dla otrzymania oceny celującej nie wystarczy sama znajomość faktów, nawet jeżeli wykracza ona ponad wymagania programowe!!

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna fakty i pojęcia wymagane w podstawie programowej,
- potrafi dokonywać analizy i syntezy poznawanych faktów. Jest w stanie przeprowadzić analizę przeczytanego tekstu źródłowego,
- poza podręcznikiem korzysta z innych źródeł informacji dla poszerzenia swojej wiedzy i umiejętności,
- potrafi formułować dojrzałe oceny, dobrze argumentować swoje racje i celnie ripostować podczas dyskusji i debat,
- zauważa różnorodne interpretacje procesów i wydarzeń społecznych i politycznych,
- potrafi samodzielnie ocenić postacie, wydarzenia i procesy społeczne i polityczne,
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji,
- w sposób twórczy rozwiązuje problemy.
- potrafi kierować pracą zespołu rówieśników
- formułuje i stawia do analizy różne problemy społeczne, polityczne czy prawne.

Dla obydwu powyższych ocen obowiązuje zasada, według której każda wypowiedź, tak ustna, jak też pisemna, jest sformułowana poprawnie pod względem logicznym, uporządkowana wewnętrznie i spójna.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna pojęcia i fakty dotyczące materiału objętego programem nauczania i potrafi się nimi posługiwać w typowych sytuacjach. Dla kryteriów tej oceny dopuszcza się możliwość drobnych błędów i „usterek”,
- potrafi dokonać analizy tekstu źródłowego i odpowiedzieć na związane z nim proste pytania. - odróżnia informację źródłową od informacji zawartej w podręczniku, jest w stanie rozróżnić podstawowe rodzaje źródeł,
- potrafi przygotować pisma o charakterze oficjalnym wychodzące poza schematyczne wzory a ponadto potrafi analitycznie i syntetycznie wykorzystywać posiadaną wiedzę,
- dokonuje dość szerokiej analizy i rekonstrukcji genezy, mechanizmów przebiegu oraz skutków wybranych zjawisk społecznych,
- wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych, uwzględniając elementy perspektywy europejskiej, polskiej i lokalnej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- odnajduje i analizuje informacje w wybranym rodzaju źródeł a na ich podstawie tworzy informację zawierającą elementy ciągu przyczynowego lub skutkowego,
- odnajduje z pomocą nauczyciela (podczas odpowiedzi ustnej) i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego w zakresie zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych oraz poddaje je analizie,
- wyraża i uzasadnia własne opinie w debacie publicznej w formie ustnej i pisemnej
- korzysta z pomocą nauczyciela (podczas odpowiedzi ustnej) z poznanych na lekcji procedur prawnych, które stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego
- wyjaśnia wybrane zjawiska społeczne spośród: społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych, uwzględniając elementy perspektywy polskiej i lokalnej
- potrafią przy wsparciu nauczyciela wykonać samodzielną pracę w zespole rówieśników w ramach pracy w grupach i projektu edukacyjnego

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej,
- sytuuje najważniejsze wydarzenia w czasie i przestrzeni,
- rozpoznaje związki przyczynowo – skutkowe,
- przedstawia z pomocą nauczyciela wyniki swej pracy w formie ustnej lub pisemnej,
- odszukuje niektóre najważniejsze informacje w źródłach pisanych
- nie odróżnia tekstu źródłowego od komentarza.
- potrafi odszukać najważniejsze informacje w materiale pisanym (źródłowym).
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań,
- potrafi wypełnić wg wzoru druk urzędowy
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności
- rowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie jest w stanie opanować 50% treści zawartych w podstawie programowej,
- nie wykazuje żadnych starań mających na celu poprawę własnych umiejętności i wiedzy.

Wymagania edukacyjne z Wiedzy o społeczeństwie dla klasy II i III w Liceum Ogólnokształcącym Nr III w Otwocku (poziom rozszerzony)

I Cele kształcenia – wymagania ogólne.

1. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; potrafi wyrażać własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy; gromadzi i wykorzystuje informacje potrzebne do zaplanowania dalszej nauki i kariery zawodowej.

2. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

Uczeń potrafi rozpoznać prawne aspekty codziennych problemów życiowych oraz poszukiwać ich rozwiązania.

3. Współdziałanie w sprawach publicznych.

Uczeń potrafi nawiązać współpracę z innymi, potrafi planować i dzielić się zadaniami oraz wywiązywać się z nich, umie korzystać z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje reguły samoorganizacji i samopomocy.

4. Znajomość zasad i procedur demokracji.

Uczeń potrafi wyjaśnić znaczenie prawa i procedur dla funkcjonowania państwa demokratycznego; potrafi krytycznie ocenić przypadki jego łamania.

5. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń potrafi opisać sposób i zakres działania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej w Polsce. Umie także opisać i ocenić działania organów ścigania w RP.

6. Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony.

Uczeń wyjaśnia podstawowe prawa człowieka, rozpoznaje przypadki ich łamania i naruszania i wie, jak można ich dochodzić i chronić.

II Treści programowe z działów:

Klasa II

- a) Społeczeństwo.
- b) Państwo i polityka.
- c) Modele demokracji.
- d) System polityczny RP.
- e) Kultura, media, edukacja.

Klasa III

- a) Prawo.
- b) Stosunki międzynarodowe.
- c) Integracja europejska
- d) Prawa człowieka.

III Formy oceniania

Ocenie będą podlegały:

- h. prace klasowe obejmujące treści z jednego działu i testy,

- i. krótkie wypowiedzi pisemne sprawdzające bieżącą pracę ucznia (tzw. „kartkówki”),
- j. odpowiedzi ustne z 3 ostatnich lekcji)
- k. aktywność na zajęciach (szczególnie w wypadku pracy z tekstem źródłowym, a także wszelkich zadaniach wymagających pracy o charakterze analityczno syntetycznym),
- l. wypowiedzi poświęcone analizie bieżących wydarzeń społeczno-politycznych,
- m. prezentacja / referat,
- n. prace domowe.

IV Ucznia obowiązuje całość materiału opracowanego z pomocą nauczyciela na zajęciach dydaktycznych w ramach godzin realizowanych na podstawie podstawy programowej, a także te elementy, których wykonanie nauczyciel zlecił jako np. pracę domową lub projekt wykonany na dany termin. Mają one ćwiczyć samodzielną pracę uczniów oraz ich umiejętności delegowania zadań, dzielenia się pracą w ramach grupy, itp. Część materiału realizowana jest z pomocą rozdawanych na lekcji materiałów dydaktycznych, do których wersji papierowej lub elektronicznej uczeń uzyska dostęp po zgłoszeniu się do nauczyciela.

V Kryteria ocen

Wymagania na kolejne (wyższe) stopnie zawierają w sobie wymagania przypisane stopniom niższym.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje wiedzę i umiejętności wyraźnie wykraczające ponad wymagania programowe, zna literaturę politologiczną, prawną oraz społeczną oraz potrafi zastosować tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych,
  - potrafi samodzielnie dokonywać operacji syntezy i analizy w stosunku do znanych mu faktów. W oparciu o znane mu fakty potrafi wyciągać samodzielne wnioski, oraz hipotezy, które udowadnia.
  - dokonuje trafnych analogii pomiędzy faktami w oparciu o związki przyczynowo skutkowe. Samodzielnie formułuje poprawne wnioski na podstawie poznanego tekstu źródłowego. W sposób poprawny wykorzystuje różne źródła informacji (podręcznik, źródło historyczne, wykład, audycję popularnonaukową, artykuł prasowy).
  - potrafi dokonać zróżnicowania wiarygodności otrzymanej informacji w zależności od rodzaju jej pochodzenia.
  - samodzielnie rozwija swoje zainteresowania, startuje z sukcesami w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,

Uwaga!! – dla otrzymania oceny celującej nie wystarczy sama znajomość faktów, nawet jeżeli wykracza ona ponad wymagania programowe!!

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna fakty i pojęcia wymagane w podstawie programowej,
  - potrafi dokonywać analizy i syntezy poznawanych faktów. Jest w stanie przeprowadzić analizę przeczytanego tekstu źródłowego,
  - poza podręcznikiem korzysta z innych źródeł informacji dla poszerzenia swojej wiedzy i umiejętności,
  - potrafi formułować dojrzałe oceny, dobrze argumentować swoje racje i celnie ripostować podczas dyskusji i debat,
  - zauważa różnorodne interpretacje procesów i wydarzeń społecznych i politycznych,

- potrafi samodzielnie ocenić postacie, wydarzenia i procesy społeczne i polityczne,
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji,
- w sposób twórczy rozwiązuje problemy.
- potrafi kierować pracą zespołu rówieśników
- formułuje i stawia do analizy różne problemy społeczne, polityczne czy prawne.

Dla obydwu powyższych ocen obowiązuje zasada, według której każda wypowiedź, tak ustna, jak też pisemna, jest sformułowana poprawnie pod względem logicznym, uporządkowana wewnątrz i spójna.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna pojęcia i fakty dotyczące materiału objętego programem nauczania i potrafi się nimi posługiwać w typowych sytuacjach. Dla kryteriów tej oceny dopuszcza się możliwość drobnych błędów i „usterek”,
- potrafi dokonać analizy tekstu źródłowego i odpowiedzieć na związane z nim proste pytania. - odróżnia informację źródłową od informacji zawartej w podręczniku, jest w stanie rozróżnić podstawowe rodzaje źródeł,
- potrafi przygotować pisma o charakterze oficjalnym wychodzące poza schematyczne wzory a ponadto potrafi analitycznie i syntetycznie wykorzystywać posiadaną wiedzę,
- dokonuje dość szerokiej analizy i rekonstrukcji genezy, mechanizmów przebiegu oraz skutków wybranych zjawisk społecznych,
- wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych, uwzględniając elementy perspektywy europejskiej, polskiej i lokalnej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- odnajduje i analizuje informacje w wybranym rodzaju źródeł a na ich podstawie tworzy informację zawierającą elementy ciągu przyczynowego lub skutkowego,
- odnajduje z pomocą nauczyciela (podczas odpowiedzi ustnej) i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego w zakresie zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych oraz poddaje je analizie,
- wyraża i uzasadnia własne opinie w debacie publicznej w formie ustnej i pisemnej
- korzysta z pomocą nauczyciela (podczas odpowiedzi ustnej) z poznanych na lekcji procedur prawnych, które stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego
- wyjaśnia wybrane zjawiska społeczne spośród: społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych, uwzględniając elementy perspektywy polskiej i lokalnej,
- wypowiada własne zdanie na konkretny temat. Potrafi uzasadnić swoje stanowisko argumentami,
- potrafią przy wsparciu nauczyciela wykonać samodzielną pracę w zespole rówieśników w ramach pracy w grupach i projektu edukacyjnego

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej,
- sytuuje najważniejsze wydarzenia w czasie i przestrzeni,
- rozpoznaje związki przyczynowo – skutkowe,
- przedstawia z pomocą nauczyciela wyniki swej pracy w formie ustnej lub pisemnej,
- odszukuje niektóre najważniejsze informacje w źródłach pisanych
- nie odróżnia tekstu źródłowego od komentarza.
- potrafi odszukać najważniejsze informacje w materiale pisany (źródłowym).
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań,
- potrafi wypełnić wg wzoru druk urzędowy
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności

- prowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie jest w stanie opanować 50% materiału zawartego w podstawie programowej,
- nie wykazuje żadnych starań mających na celu poprawę własnych umiejętności i wiedzy.